

Geachte volksvertegenwoordigers, bewoners uit Langerak en belangstellenden,

Dinsdagavond 19 februari jl., Zalencentrum De Kruisberg, was geen leuke, gezellige avond. De buurtbewoners van Langerak werden geconfronteerd met 7 ha zonnepanelen. De jao, jao-stemming zat er al vlot in. Er werden direct vragen gesteld en onze bevindingen vlogen over tafel. Duurzame energie okay, maar niet op die plek.

- De ligging is tegen de bosrand.
- De glooiing in het landschap, verkregen door eeuwenoude zandverstuivingen.
- Er is weldegelijk sprake van een wildwissel. De reeën trekken vanuit het bos naar de Oude IJssel en haar omgeving en weer terug.
- Dit brengt ons bij de verkeersveiligheid. Want het wild moet de provinciale weg oversteken en als het park omheind wordt met een hek, wordt het onveiliger. Want de dieren keren terug omdat de doorgang versperd wordt.
- En Langerak is al een industrieel veld. We hebben Vulcanus, de SEP-toren en de elektriciteitsmasten. Moet daar ook nog een industrieel zonnepark bij? Het is net als asfalt en beton, als het er éénmaal ligt, wordt het nooit meer groen!
- Als klap op de vuurpijl, de grondeigenaar woont in Doesburg. De inwoner van Langerak is 'not amused' dat iemand zonder affiniteit met de omgeving gaat bepalen hoe de Langerakkers moeten wonen en leven. Daarbij komt ook nog de opdringerigheid van LC Energy. Waarop wij de conclusie hebben getrokken dat deze energie-cowboys zich niet laten leiden door duurzaamheid of het redden van moeder-aarde, maar door het geld oftewel subsidie. 7 miljoen euro's.

Het lijkt erop alsof iedereen in paniek raakt. 2030 staat zo voor de deur. Maar de techniek is nog niet zo ver. De ontwikkeling staat gelukkig niet stil, maar we weten nog niet zoveel.

- Wat is het effect van de straling en reflectie van de panelen?
- Hoe gaat men om met de capaciteitsverhogingen van de panelen? Hebben wij over 5 jaar niet minder panelen (dus minder ruimte) nodig om hetzelfde resultaat te kunnen behalen?
- Hoe is de invloed van zonnepanelen op flora en fauna? Eén ding is duidelijk, als je gras wil behouden, moet je het een aantal keren per jaar maaien. Dan red je het niet alleen met water en licht. Denk aan voetbalstadion de Johan Cruyff ArenA in Amsterdam. En daar is geen zonnepaneel te zien op de grasmat.
- Hoe gaan wij de oude, afgeschreven zonnepanelen na 30 of 40 jaar recyclen? Hoeveel energie is daarvoor nodig om het staal om te vormen naar een ander product? De zonnepanelen, hoe doen we dat? Het schijnt dat bedrijven bezig zijn met de ontwikkeling van kunststof frames om het zonnepaneel. Misschien is dat wel een beter productieproces.

Een rapport van Natuurmonumenten refereert aan een onderzoek van Natuur & Milieu 2017. Hierin geeft men aan dat er ruimte is voor maar liefst 145 miljoen zonnepanelen op de Nederlandse daken. Als al deze daken benut worden, kan Nederland tot wel 40% van haar elektriciteit uit de zon halen [Natuur en Milieu, 2017](#).

<https://www.natuurmonumenten.nl/standpunten/zonne-energie>

Dit klinkt MEGA en mega valt vaak heel slecht bij omwonenden. Maar deze mega is verdeeld in stukjes, huishoudens en bedrijven in Nederland. Dichtbij jezelf of bij je buurman. Te overzien, bespreekbaar, binnen handbereik dus realistisch.

Verder zijn er nog heel wat asbestdaken te saneren. Stel hier een subsidie voor beschikbaar met de verplichting om deze daken daarna te bedekken met zonnepanelen.

En als het niet helemaal volgens planning verloopt, oponthoud door juridische procedures e.d., dan zijn daar onze oosterburen nog, Duitsland. Zij kunnen hun overtollige energie niet kwijt. Ze produceren te veel. Kunnen wij dat niet kopen? Wij zijn tenslotte lid van de Euregio.

<https://www.euregio.eu/nl/wonen-infrastructuur/energie>

De gemeente Doetinchem geeft aan dat er een percentage van 3% van de oppervlakte van Doetinchem bebouwd gaat worden met zonnepanelen. Dan zal de gemeente zelf daarin een voorbeeldfunctie moeten nemen. Je moet geloofwaardig over komen en het moet bij de inwoners tussen de oren komen te zitten. Dat is nog lang niet bij iedereen het geval. Ga bijvoorbeeld (toekomstig braakliggende) terreinen benutten. Het Slingeland ziekenhuis zal een keer afgebroken worden. Of het oude Wedeo-gebouw (nu gedeeltelijk Laborijn) aan de Terborgseweg? Zorg ervoor dat het open blijft voor de buurtbewoners/inwoners, zodat men er kan recreëren/vertoeven. Het moet een stukje van henzelf worden. Of bijvoorbeeld 'niet te verkopen' gronden op bedrijventerreinen. Of misschien wel gewoon bovenop parkeerplaats de Varkensweide. Bij Liander in Duiven is de parkeerruimte overdekt met zonnepanelen. Volgens mij, niets mis mee.

De uitdaging is groot, het gebruik ervan nog veel beter. We willen allemaal graag wat doorgeven. Dit soort projecten kost tijd. En als we het doen, dan doen we het samen. Dank voor uw aandacht.

Hanno Lettink en Cathy Bouwens